

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

KLAIPĖDOS UNIVERSITETO
STUDIJŲ PROGRAMOS
LIETUVIŲ FILOLOGIJA IR REŽISŪRA (612U10006)
VERTINIMO IŠVADOS

EVALUATION REPORT
OF LITHUANIAN PHILOLOGY AND THEATRE
DIRECTING (612U10006)
STUDY PROGRAMME
AT KLAIPEDA UNIVERSITY

Grupės vadovas: prof. dr. Danguolė Mikulėnienė
Team leader:

Grupės nariai: doc. dr. Dainius Vaitiekūnas
Team members:

dr. Neringa Klišienė
dr. Donata Mitaitė
Jūratė Palionytė
Andrius Ledas

Išvados parengtos lietuvių kalba
Report language - Lithuanian

Vilnius
2014

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Lietuvių filologija ir režisūra
Valstybinis kodas	612U10006
Studijų sritis	Humanitariniai mokslai
Studijų kryptis	Lietuvių filologija
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinės studijos (4 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	240
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Lietuvių filologijos bakalauras
Studijų programos įregistravimo data	2002-06-14, Nr. 0193 Perregistruota 2009-08-17, Nr. 1-73

INFORMATION ON ASSESSED STUDY PROGRAMME

Name of the study programme	Lithuanian philology and theatre directing
State code	612U10006
Study area	Humanities
Study field	Lithuanian philology
Kind of the study programme	University studies
Study cycle	First
Study mode (length in years)	Full-time (4)
Scope of the study programme in credits	240
Degree and (or) professional qualifications awarded	Bachelor of Lithuanian Philology
Date of registration of the study programme	14th June 2002, No. 0193 Re-registration 17th August, 2009 No. 1-73

© Studijų kokybės vertinimo centras
The Centre for Quality Assessment in Higher Education

TURINYS

TURINYS	3
I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	5
2. Programos sandara	6
3. Personalas	7
4. Materialieji ištekliai	8
5. Studijų eiga ir jos vertinimas	9
6. Programos vadyba	10
III. REKOMENDACIJOS	12
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	13

I. IŽANGA

1991 m. įkurtas Klaipėdos universitetas (toliau – KU) yra orientuotas į Vakarų demokratinių universitetų modelį. Jis formuojasi kaip autonomiškas, modernus mokslo ir studijų židinys, reikšmingas šalies, Vakarų Lietuvos regionui ir Baltijos jūros universitetų sandraugai.

Universitete yra 7 fakultetai, Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institutas, Jūros mokslų ir technologijų centras, 6 mokslo ir studijų centrai.

Humanitarinių mokslų fakultete yra 6 katedros (Anglų ir vokiečių filologijos, Baltų kalbotyros ir etnologijos, Filosofijos ir kultūrologijos, Istorijos, Lietuvių kalbos, Literatūros), 4 mokslo ir studijų centrai (Anglų kalbos, Baltistikos, Evangeliškosios teologijos, Kalbų ir kultūrų), Lituanistikos kabinetas. Vienas iš fakulteto prioritetų – Mažosios Lietuvos kultūra, kiekviena katedra turi bent po vieną šios temos potemę.

Šiuo metu, atsižvelgiant į studijuojančiųjų skaičiaus dinamiką, ir universiteto, ir fakultetų struktūra yra pertvarkoma ją optimizuojant, KU Taryboje yra priimti pertvarkos eiga reglamentuojantys dokumentai.

Katedros yra pagrindinės studijų bei mokslinės veiklos realizuotojos, atsakingos už studijų turinį ir kokybę, jose rengiamos studijų programos, dalykų sandai. Katedros organizuoja dėstytojų tobulinimą, perkvalifikavimą, mokslinę veiklą, rengia vadovėlius, mokomąją literatūrą, siūlo Tarybai steigti mokslo ar mokymo padalinius.

Humanitarinių mokslų fakultetas sukaupe didelę patirtį vykdydamas studijų programas su specializacijomis, šioje srityje ilgą laiką buvo pavyzdys kitiems universitetams, tačiau esamos studijų programos jau turėtų būti atnaujintos arba pertvarkytos į gretutinių studijų programas. Kol kas skirtingos lietuvių filologijos su specializacijomis programos nesuteikia galimybės absolventams gauti bent kiek skirtingus diplomus arba pažymas. Šioje srityje naujų impulsų gali suteikti numatomas glaudesnis bendradarbiavimas su Menų fakultetu.

2014 m. gegužės 26–27 d. ekspertų grupės nariai vietoje susipažino su šešiomis lietuvių filologijos programomis, kurių viena – pirmosios pakopos *Lietuvių filologijos ir režisūros* studijų programa.

Ekspertų grupės sudėtis: pirmininkė – prof. dr. Danguolė Mikulėnienė (Lietuvių kalbos instituto Kalbos istorijos ir dialektologijos skyriaus vadovė, vyriausioji mokslo darbuotoja), nariai – dr. Neringa Klišienė (Vilniaus universiteto Lietuvių literatūros katedros lektorė), doc. dr. Dainius Vaitiekūnas (Lietuvos edukologijos universiteto Lituanistikos fakulteto mokslo prodekanas), dr. Donata Mitaitė (Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Šiuolaikinės literatūros skyriaus vyresnioji mokslo darbuotoja), Jūratė Palionytė (Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko pavaduotoja) ir Andrius Ledas (Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto anglų filologijos specialybės III kurso studentas). Ekspertų grupės nariai iš anksto galėjo susipažinti su KU *Lietuvių filologijos ir režisūros* studijų programos savianalizės suvestine ir išsamiais priedais.

Savianalizės suvestinėje aiškiai ir suprantama forma buvo pateikta informacija, reikalinga ekspertų grupei pasiruošti vizitui KU. Ekspertų grupė dalyvavo 2014 m. gegužės 14 d. Vilniuje SKVC vykusiame įvadiniame susitikime, pateikė savo pastabas kai kuriais savianalizės suvestinės aspektais ir pasižymėjo atitinkamus klausimus, kilusius susipažinus su dokumentu.

Vizito metu grupė surinko žodinę informaciją, papildančią savianalizės suvestinėje ir jos prieduose pateiktą raštišką informaciją. Susitikta su Humanitarinio fakulteto administracija, programos dėstytojais, studentais, absolventais, socialiniais partneriais. Grupė apsilankė auditorijose, bibliotekose ir kitose patalpose, kad apžiūrėtų materialuosius išteklius.

Po vizito ekspertų grupė išanalizavo gautą informaciją ir parengė ataskaitą, aptarė vertinimą ir išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

Studentų skaičiaus mažėjimas ir aukšto lygio akademinio personalo išlaikymas yra svarbios problemos, iš kurių pastaroji fakultete sprendžiama geriau. Studentų skaičiaus problema turi būti sprendžiama kompleksiščiau, pritraukiant visas suinteresuotas puses: vietos politikus, savivaldybių administraciją (neseniai pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Klaipėdos miesto savivaldybe), darbdavius, absolventus. Svarbu ieškoti naujų mecenatų (išlaikant esamus), stipriau materialiai skatinti ir palaikyti studentus, nes stipendijas gaunančių studentų fakultete yra mažai.

Turėtų būti stiprinamas studijų programų viešinimas, kad dar labiau atitiktų besikeičiančią komunikacinę situaciją.

Fakultete galima studijuoti filologiją visose trijose studijų pakopose. Magistrantūroje nėra galimybės rinktis filologijos su specializacija: renkamosi arba kalbotyros, arba literatūrologijos, arba teatrologijos magistratūra.

Kaip minėta, Klaipėdos universitetas orientuojasi ir į Vakarų Lietuvos, ir į Mažosios Lietuvos, ir į Baltijos regiono problematiką. To paties siekiantis fakultetas, kaip universiteto padalinys, turi neišnaudotų galimybių. Mokslinėje, projektinėje, pedagoginėje veikloje šių regionų problematika galėtų būti atskleista kur kas plačiau.

1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

KU HF vertintos *Lietuvių filologijos ir režisūros* (toliau – LFR) bakalauro nuolatinųjų studijų programos tikslai yra suformuluoti aiškiai, apibrėžtos numatomos ugdyti kompetencijos, atskirais punktais aptarti ir pagrįsti žinios ir supratimas, specialieji, bendrieji ir asmeniniai gebėjimai. LFR tikslai nustatyti remiantis direktyvinių dokumentų reikalavimais (ECTS naudotojo vadovu, Dublino aprašais, Bolonijos deklaracija, 2009 m. balandžio 30 d. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas Nr. XI-242, Klaipėdos universiteto strateginis veiklos planas 2010–2020 ir kt.) ir yra pamatuotai susieti su numatomais studijų rezultatais, grindžiami pirmąją studijų pakopą nusakančiais aprašais.

LFR studijų programos poreikis (o poreikio analizė grindžiama Klaipėdos krašto darbo rinkos tyrimais bei prognozėmis) pakankamai detalai atskleistas, jis siejamas su Lietuvos valstybės ir regiono plėtros perspektyva. Kaip išskirtinis aspektas akcentuojamas LFR studijų taikomasis pobūdis, teikiantis didesnių galimybių įsidarbinti

Programos apraše (paskirtis, programos tikslai ir uždaviniai) pabrėžiama, kad baigę šią programą studentai įgis lietuvių filologo kvalifikaciją ir „išmanys mokyklinio teatro ugdomuosius metodus“ (žr. vieną programos uždavinių: suteikti žinių apie mokyklinio teatro specifiką ir ugdymo teatro metodus, ugdyti scenos kalbos, režisūrinius, vaidybos gebėjimus).

Be to, akcentuojama galimybė įsidarbinti ir kaip vaikų ir jaunimo teatrų režisieriams. Tačiau, kaip nurodyta savianalizės suvestinėje, programos absolventai galimybę dirbti lietuvių kalbos, literatūros ir dramos mokytojais turėtų tik papildomai įgiję pedagogo profesinę kvalifikaciją. Tad iš esmės įsidarbinimo galimybės (jas atliepia programos paskirtis) lieka beveik tokios pačios, kurios nurodomos baigus lietuvių filologijos studijas (galimybė dirbti redaktorais, korektorais, kalbos konsultantais, kalbos tvarkytojais, referentais, žiniasklaidos ir viešųjų ryšių darbuotojais, medijų specialistais, žurnalistais).

Prieštara kyla dėl programos pavadinime esančio žodžio „režisūra“. Nors ugdomieji teatro metodai apima ir režisūros dalykus (žr. scenos meno pagrindai), vis dėlto programos aprašuose matome, kad studentai tik supažindinami su įvadiniais vaidybos ir režisūros dalykais, tačiau režisūra iš esmės nestudijuojama, kompetencijos šioje srityje nėra pakankamai plečiamos. Tad programos pavadinimas klaidina, jis nelabai dera su pagrindine teikiama kvalifikacija, nes programos turinyje teatro dalykų elementas nėra pakankamas.

Pirmosios pakopos nuolatinių studijų programa (įregistruota 2002-06-14, perregistruota 2009-08-17) siekia „suteikti bazinį europinius standartus atitinkantį filologinį išsilavinimą ir gebėjimą jauną žmogų ugdyti teatru. Parengti specialistai turi teorinių žinių iš bendrųjų humanitarinių mokslų, lietuvių filologijos bei režisūros, geba analizuoti lietuvių kalbos faktus ir tekstus, turi humanitarinių mokslų metodologinę – lingvistinę, literatūrologinę, tarpdalykinę – kompetenciją, išmano mokyklinio teatro ugdomuosius metodus“.

Tokią programos tikslą iš esmės atitinka numatomi uždaviniai, tačiau, kaip minėta, trūksta koreliacijos tarp programos pavadinimo ir jos turinio bei paskirties. Ekspertų nuomone, reikėtų daugiau išryškinti būsimųjų absolventų kompetencijas – kaip pedagogų, kaip kūrėjų ir kaip organizatorių, – įgalinančias juos aktyviau reikštis švietimo ir kultūros srityse.

Srities stiprybės: programa ugdo kvalifikuotą liuanistą, kuris turi teatrinio meno supratimo pagrindus.

Srities silpnybės:

- 1) nėra aiški programos paskirtis;
- 2) absolventai neįgyja pakankamų kompetencijų programos pavadinime nurodytoje režisūros srityje.

Rekomenduojama: pertvarkyti studijų programą, sudarant gretutinių režisūros studijų galimybę arba programą labiau orientuoti į teatro meno pagrindus.

2. Programos sandara

LFR studijų programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus (2010 m. programa buvo pertvarkyta pagal naujus reikalavimus (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. balandžio 9 d. įsakymu (Nr. V-501) patvirtintą Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašą), juose nurodytus formaliuosius bei dalykinius bakalauro studijų parametrus.

Ši programa – viena žinomiausių ir seniausių Klaipėdos universiteto studijų programų.

Aptariamoji studijų programa sudaryta iš privalomųjų ir pasirenkamųjų dalykų, kurie apima ir bendrąsias, ir specialiąsias sritis, siekiant suteikti studentams kertines srities žinias ir suformuoti reikiamus įgūdžius.

LFR programos sandara: studijų krypties dalykai sudaro 167 kreditus, bendrieji universitetinių studijų dalykai – 15 kreditų, specializacijos arba gretutiniai dalykai – 58 kreditus. Specialaus lavinimo dalykai (teatro meno pagrindai) išskirti į atskirą modulį, taip sudaroma galimybė teikti gilesnes studijuojamos krypties žinias bei ugdyti reikiamus gebėjimus.

Tiriamiesiems darbams programoje skirti 24 kreditai. Tiriamųjų darbų sandus koordinuoja Lietuvių kalbos katedra, tačiau temas siūlo ne tik kalbininkai, bet ir literatūrologai. Studentas specialybės seminaro temą renkasi iš kalbos ar literatūros ir toliau tęsia jį iki kursinio darbo (6 semestras, 6 kreditai). Baigiamajame bakalauro darbe (7 semestras, 3 kreditai; 8 semestras, 12 kreditų) paprastai toliau plėtojama kursinio darbo tema ir tyrimas arba pasirenkama kita tema. Septintajame semestre leidžiama keisti tyrimo kryptį, jei studentas mano, kad jį labiau traukia, pavyzdžiui, literatūra, o ne kalba.

Bendrieji universitetinių studijų dalykai (privalomieji ir pasirenkamieji) įtraukiami į programą senato sprendimais, yra skirti bendram kultūros raidos ar fizinių, biomediciniųjų, technologinių mokslų pažinimui ugdyti, užsienio kalboms mokytis. Jų daugiau sudėta pirmoje studijų pusėje, nes šios srities žinios (filosofijos) ir gebėjimai (užsienio kalbos, fizinių, biomediciniųjų, socialinių ir technologijos mokslų studijų sričių dalykai) yra sėkmingų tolesnių specialybės dalykų studijų prielaida. Atskiro laisvai pasirenkamų dalykų sąrašo nėra, studentai renkasi iš universitete skaitomų dalykų. Tai lemia universiteto ir fakulteto finansinės galimybės, kadangi atskirai parengti dalykai brangintų studijas.

Vienas iš savarankiško darbo pagrindų – privalomos ir papildomos literatūros sąrašai. Siūloma atkreipti dėmesį į teatro meno pagrindų aprašuose pateikiamus literatūros sąrašus ir juos

tarpusavyje suderinti – vengti nurodyti tas pačias knygas (pavyzdžiui, teatro meno pagrindai 4 – nurodoma A. Artaud knyga yra ir pagrindinės, ir pasirenkamosios literatūros sąraše, kartojasi tų pačių knygų pavadinimai). Gal būtų tikslingiau nurodyti skyrius, kurie reikalingi perskaityti.

Svarbus ir teigiamas dalykas, kad atsižvelgta į modulinės sistemos perspektyvą (numatoma gretutinių studijų galimybė). Ekspertų grupė teigiamai vertina ir tai, kad buvo atsižvelgta į 2006 m. vykusio programos vertinimo išvadose pateiktas rekomendacijas (sudarytas atskiras teatro meno pagrindų modulis, subalansuotas kreditų skaičius specialioms praktikoms, sumažintas bendrojo lavinimo dalykų skaičius).

KU administracijos teigimu, daugiausia norinčių studijuoti renkasi būtent šią programą (ji veikia nuo 1973 m.), tačiau pateiktoje savianalizės suvestinėje matyti priimamų studentų skaičiaus mažėjimas. Priėmimo į aukštąsias mokyklas, finansavimo sistemų nelankstumas, programos viešinimo netobulumas – tai priežastys, kurios buvo atskleistos susitikimų metu.

LRF programoje, ekspertų nuomone, esama koreguotinų dalykų. Pirmiausia – kreditų stoka specializacijos dalykams (studentai pageidautų daugiau su teatro teorija ir praktika siejamų kursų). Trūksta teatro teorijos ir istorijos kursų, teatrinio teksto ir teatro analizės, kūrybinių scenarijų ir draminių tekstų laboratorijų. Tiesa, svarbiausi sceninės praktikos dalykai išlaikomi.

Studijos organizuojamos tinkamai, tačiau ekspertai (ir patys studentai) išvelgia ir problemų, todėl siūloma tikslinti programos pavadinimą, galbūt atsisakyti žodžio „režisūra“: realiai per ketverius bakalauro studijų metus parengti kvalifikuoto lituanisto ir režisieriaus neįmanoma, o režisūros specialybę galima įsigyti kitur. Palikus „teatro meno pagrindus“, daugiau laiko ir kreditų liktų grynajai lituanistikai ir teatro pagrindams.

Ekspertų nuomone, galima išryškinti kiek kitokią programos specifiką – neformalaus ugdymo (teatro pakraipos) pedagogų rengimą, nors kol kas pedagogo kvalifikacijos studentai neįgyja.

Srities stiprybės: atsižvelgiama į modulinės sistemos perspektyvą.

Srities silpnybės: specialybės dalykams (praktikai, teatro teorijai, dramaturgijos tekstams analizuoti) trūksta kreditų.

Rekomenduojama:

1) pertvarkant programą atsižvelgti į studentų ir absolventų pageidavimus didinti specializacijos dalykų kreditų skaičių;

2) koreguoti dėstomų dalykų literatūros sąrašus.

3. Personalas

Programoje dėsto kvalifikuoti dėstytojai, turintys mokslinius laipsnius, pedagoginius vardus, taip pat ir praktikai, turintys atitinkamą srities išsilavinimą.

LFR studijų programoje dirba 6 mokslų daktarai, einantys profesoriaus pareigas, 11 docentų (iš jų vienas – ne mokslo daktaras), 8 lektoriai (iš jų 3 mokslo daktarai), 3 asistentai. Visų KU pedagogų pareigos pagrindinės. Studijų krypties dalykus dėsto Baltų kalbotyros ir etnologijos, Lietuvių kalbos, Literatūros katedrų dėstytojai; šešis teatro meno pagrindų dalykus dėsto du praktikai, kiti derina mokslinę ir meninę veiklą.

Nagrinėjamoju laikotarpiu akademinio personalo kvalifikacija teigiamai pakito – 4 mokslininkai įvykdė habilitacines procedūras, 5 išrinkti profesoriais (R. Balsys, R. Bončkutė, D. Pakalniškienė, D. Kiseliūnaitė, A. Drukteinis).

A. Balčiūnienė (KU *Kalbotyros programos* absolventė), D. Pagojienė ir K. Lenartaitė (KU *Kalbotyros programos* absolventės) apgynė daktaro disertacijas. Į Literatūros katedrą 2012 m. priimta dirbti VU semiotikos magistrė Ksenija Murašova (KU *Rusų filologijos ir lietuvių kalbos* studijų programos absolventė).

Taigi akademinio personalo sudėtis atitinka Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo (2010-04-09 ŠMM Nr. V-501) reikalavimus.

Studijų programoje dirbantys dėstytojai pagal galimybes kelia savo dalykinę kvalifikaciją atlikdami mokslinius tyrimus, dalyvaudami mokslinėse tarptautinėse ir šalies konferencijose, taip pat dalyvauja LMT finansuojamuose projektuose kaip jų dalyviai ir koordinatoriai. Naudojamasi *Erasmus* programomis akademiniams ir administraciniams mainams. Pagal *Erasmus* programą buvo išvykę D. Kiseliūnaitė, D. Pakalniškienė, R. Balsys, Ž. Sidabraitė, M. Šidlauskas.

Pasak savianalizės suvestinės rengėjų, katedros, mokslo centrai parengia 3–5 metų kvalifikacijos kėlimo planus, numato kvalifikacijos kėlimo perspektyvą. Kvalifikaciją galima kelti dirbant pagrindinį darbą arba jo nedirbant – vykstant į trumpalaikes ir ilgalaikes stažuotes.

Per pastaruosius metus atsirado galimybių gauti paramą iš įvairių Lietuvos ir Europos fondų akademinėms reikmėms. KU yra įsteigtas Mokslo ir studijų skatinimo fondas, remiantis išvykas į konferencijas, reikšmingas publikacijas. Naudingas LMT mokslo programinis finansavimas – nacionalinės mokslo programos, Lituaniškos plėtros, mokslininkų grupių projektai, kuriuose KU lituanistai gausiai dalyvauja, Švietimo mainų paramos fondas ir kt.

Vis dėlto dideli pedagoginio darbo krūviai riboja dėstytojų galimybes išvykti į ilgesnes stažuotes ar skaityti paskaitų kitose Lietuvos ir užsienio universitetuose.

Ekspertų nuomone, programai būtų naudingi kviestinių dėstytojų skaitomi kursai.

Srities stiprybės: programoje dirba kvalifikuoti dėstytojai.

Srities silpnybės: dideli pedagoginio darbo krūviai riboja galimybes kelti kvalifikaciją.

Rekomenduojama: pagal mainų programas dažniau kviestis dėstytojų iš kitų universitetų ir patiems vykti skaityti kursų.

4. Materialieji ištekliai

Materialieji ištekliai studijų programai vykdyti patenkinami. Auditorijų ir kitų studijoms reikiamų patalpų užtenka. Pagal universiteto ir fakulteto galimybes jos palaipsniui modernizuojamos, gausėja reikiamos įrangos. Fakultete 2012 m. įrengtos dvi skaitmeninės auditorijos (SANAKO 1200 technologija) su 25 darbo vietomis kiekvienoje. Jomis naudojasi užsienio kalbų studentai, bet kai kurios pratybos rengiamos ir lituanistams.

Viena kompiuterių auditorija turi dešimt darbo vietų. Multimedijos įranga yra tik keliose auditorijose, tačiau galima naudotis 4 nešiojamaisiais komplektais. Pastate veikia belaidis interneto ryšys, bet jo kokybė (greitis) gerintina.

Teatro meno auditorijoje yra minimali repeticijoms būtina įranga, tačiau pageidautinos didesnės ir geriau įrengtos patalpos, kurios būtų tinkamesnės tiek mokymo reikmėms, tiek miesto visuomenei rengiamiems studentų spektakliams.

Programos studentams sudaromos tinkamos sąlygos atlikti praktikas. Praktikų vietas jie gali rinktis iš teikiamo sąrašo, leidžiama ir patiems susirasti įstaigą, kurioje norėtų atlikti praktiką. Programos studentai nemokamai gali lankyti Klaipėdos teatrų (išskyrus Muzikinio) spektaklius.

Biblioteka gali didžiulis Dr. K. Pemkaus archyvą ir Mažosios Lietuvos leidinių kolekcija, šių archyvų medžiaga gali būti panaudota dėstytojų ir studentų darbams.

Studentams iš esmės pakanka vadovėlių, knygų, periodinių leidinių, jais galima naudotis bibliotekoje, išsinešti į namus. Leidiniai užsakomi internetu naudojantis elektroniniu katalogu. Per tarpbibliotekinį abonementą nemokamai užsakomi leidiniai ne tik iš kitų Lietuvos, bet ir užsienio bibliotekų. Studentai gali naudotis fakulteto katedrose, kabinetuose, auditorijose esama literatūra.

HMF ir Sveikatos mokslų fakulteto bibliotekos skaitykla per maža – 12 vietų, iš kurių tik 2 kompiuterizuotos, todėl tai, matyt, yra viena iš priežasčių, kodėl skaityklomis studentai naudojasi menkai, stengiasi literatūrą nešiti į namus. Trumpokas skaityklų darbo laikais, tai ypač tampa problema sesijų metu.

Bibliotekos fondai pakankami, kasmet papildomi, tačiau nepatogu, kad jie yra 6 vietose (kalbinė literatūra ir grožinė literatūra – skirtingose vietose).

Prenumeruojamos elektroninių knygų kolekcijos ir mokslinių žurnalų ir informacinių leidinių duomenų bazės. Visos duomenų bazės yra prieinamos ne tik iš universiteto tinkle esančių kompiuterių, bet ir iš namų.

Studentų nuomone, medžiagos studijoms užtenka. Prireikus jos dėstytojai palieka savo skyreliuose katedrose, pateikia ir elektroniniu būdu. Tačiau nepakankamai išnaudojamos intraneto galimybės.

Bendrabutį gali gauti visi norintieji, bet dauguma studentų būstą nuomojasi, mano, kad taip patogiau mokytis. Be to, jų teigimu, bendrabučių būklė prastoka.

Srities stiprybės:

- 1) auditorijų ir kitų studijoms skirtų patalpų modernizavimas,
- 2) specializuotų auditorijų aprūpinimas skaitmenine įranga.

Srities silpnybės:

- 1) bibliotekos fondų išdėstymas skirtinguose pastatuose;
- 2) nepakankamas vietų (taip pat ir kompiuterizuotų) skaičius Humanitarinių mokslų fakulteto skaitykloje;
- 3) tinkamai neišnaudojamos virtualios mokymosi aplinkos (intraneto) galimybės.

Rekomenduojama:

- 1) ieškoti galimybių patogiau išdėstyti bibliotekos fondus;
- 2) didinti darbo vietų skaičių fakulteto skaitykloje;
- 3) plačiau naudotis intraneto galimybėmis.

5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Priėmimo į studijas reikalavimai yra pagrįsti, konkursinio balo sandara atitinka humanitarinių studijų kryptį.

Sveikintinos akivaizdžios fakulteto pastangos skatinti studentus vykti studijuoti į užsienį pagal mainų programas, tačiau ne visi programos studentai tokia galimybe pasinaudoja: trukdo užsienio kalbos barjeras ar įsitikinimas, kad dėl lituanistikos studijų specifikos sunku bus rasti užsienio universitetus, kuriuose vykdomos lituanistikos studijos. KU Tarptautinių ryšių skyrius teikia informaciją apie galimybes įsitraukti į įvairias tarptautines programas, projektus, apie stažuotų galimybes užsienyje. Lietuvių filologijos ir režisūros programos studentai vyksta į Suomiją, Maltą, Portugaliją.

Studentai yra skatinami dalyvauti kultūrinėje veikloje ir patys dažnai imasi kūrybinės iniciatyvos.

Galėtų būti aktyvesnė studentų mokslinės draugijos veikla. Kiekvienais metais studentai turi galimybę pristatyti savo tiriamuosius darbus pavasarį vykstančioje konferencijoje. Skatintinas mokslinis studentų ir dėstytojų bendradarbiavimas.

Nepakankamai subalansuotas studentų darbo krūvis. Studentų nuomone, kai kurie semestrai būna perkrauti, kitais semestrais tenka dirbti mažiau. Kartais nespėjama pakankamai įsigilinti į kurso medžiagą, kitais atvejais kursui (pavyzdžiui, bendrinės kalbos istorijai) skirtų kreditų skaičius būna per didelis, medžiagai įsisavinti jų užtektų ir mažiau.

Iškyla studentų savarankiško darbo krūvio skaičiavimo problema. Vykdamas studijas Europos aukštojo mokslo erdvėje ypač svarbu, kad būtų vadovaujama ECTS kredito principais. Studentų teigimu, jiems žymiai daugiau tenka dirbti savarankiškai nei auditorijoje, o tai liudija apie sėkmingą perėjimą prie ECTS kredito pradžia. Tačiau pabrėžtina, jog šiuo metu yra įvykdyti ar vykdomi tik pirmieji du ECTS kreditų sistemos įvedimo etapai: studentų darbo krūvio pakeitimas iš nacionalinių į ECTS kreditus ir studentų darbo krūvio planavimas (numatymas) remiantis studijų siekiniais/rezultatais. Labai svarbūs trečias ir ketvirtas etapai –

numatyto studentų darbo krūvio stebėjimas (reguliarus duomenų rinkimas) ir numatyto darbo krūvio koregavimas pagal stebėjimo rezultatų duomenis – dar laukia vadybinių sprendimų.

Skirtingų lituanistikos specialybių studentams siūlomi tie patys pasirenkamieji dalykai. Šie kursai – puiki galimybė programos vykdytojams pasiūlyti studentams labiau pasigilinti į jų programai išskirtines sritis. Programos studentai pareiškė norą studijuoti daugiau režisūrinių dalykų (grimo, mimikos, pantomimos, taip pat ir dramos teorijos).

Studentai su dalyko vertinimo tvarka yra supažindinami kurso pradžioje, ši tvarka jiems žinoma. Studijų dalykų vertinimo tvarka iš esmės yra tinkama. Programos dėstytojais girtini už objektyvų ir reiklų bakalauro darbų vertinimą.

Studentų akademinį rezultatų vertinimo sistema yra aiški ir tinkama. Jei paskaitoje ar seminare tikrinamos studentų žinios (testo ar kita forma) ir tokio patikrinimo pažymys vėliau įeina į galutinį dalyko pažymį, reikėtų užtikrinti, kad studentai visada iš anksto žino apie patikrinimus. Geriausia apie tokią vertinimo tvarką informuoti pirmos paskaitos ar seminaro metu.

Kalbantis su absolventais paaiškėjo, kad daugelis jų, nors viena ar kita forma ir panaudoja teatro įgūdžius profesinėje veikloje, nedirba su teatru susijusioje srityje. Dalis jų dirba mokyklose, kur veda teatro užsiėmimus, ar kultūros įstaigose, tačiau beveik niekas iš programos absolventų neužsiima profesionalia režisūra. Tai lemia režisūrai skiriamų kreditų skaičius, todėl tiek programos studentai, tiek absolventai norėtų, kad jis padidėtų. Kita vertus, Klaipėdos universitete yra vykdoma atskira režisūros studijų programa, tai galbūt tinkamesnė studijų forma būtų teatro pagrindai, o ne režisūra.

Universitetas užtikrina akademinę paramą studentams, bet ne visada gali paremti studentus materialiai.

Į *Lietuvių filologijos ir režisūros programą* stojančiųjų būna daug, studentai daro labai energingų ir kūrybingų žmonių išpūdį. Regiono darbo rinkoje yra jaučiamas programą baigusiu absolventų poreikis, universiteto absolventai randa darbą mokyklose, kultūros centruose, žiniasklaidoje.

Srities stiprybės:

- 1) nuosekli ir aiški studijų vertinimo sistema;
- 2) objektyvus baigiamųjų darbų vertinimas;
- 2) aktyvi kultūrinė studentų veikla.

Srities silpnybės:

- 1) tie patys pasirenkamieji dalykai siūlomi visų programų lituanistams;
- 2) ne itin aktyvi studentų mokslinės draugijos veikla.

Rekomenduojama:

- 1) pagal galimybes diferencijuoti pasirenkamuosius skirtingų lituanistinių programų dalykus;
- 2) skatinti programos dėstytojus aktyviau įtraukti studentus į mokslo tiriamąją ir taikomąją veiklą;
- 3) aktyvinti studentų mokslinės draugijos veiklą.

6. Programos vadyba

Programos savianalizės suvestinėje išsamiai aprašyta vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema. Studijų kokybės užtikrinimu rūpinasi daug universiteto ir fakulteto struktūrinių padalinių, specialių komisijų, tačiau trūksta vientisos sistemos. Į tai atkreiptas dėmesys ir 2012 m. atliktoje kokybės vadybos sistemos sukūrimo ir įdiegimo Klaipėdos universitete galimybių studijoje.

Už studijų programų kūrimą, įgyvendinimą ir priežiūrą atsakinga HMF taryba, studijų programų komitetai, sandų atestavimo komisijos ir katedros. Didžiausia atsakomybė kol kas tenka katedroms, tačiau jos turėtų imtis 2013 m. kiekvienai giminingai studijų programų grupei

įsteigti studijų programų komitetai, į kuriuos įtraukti ir studentų bei socialinių partnerių atstovai. Pageidautina, kad šiems komitetams vadovautų ne katedrų vedėjai, kurie turi ir taip didelį administracinio darbo krūvį.

KU vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema grindžiama Europos aukštojo mokslo erdvės studijų kokybės užtikrinimo nuostatomis ir KU patvirtinta veiklos kokybės gerinimo strategija. Veikia Studijų kokybės komisija, kurią sudaro 12 narių iš visų fakultetų bei administracijos darbuotojų. 2011 m. sausio 19 d. rektoriaus įsakymu Nr. 1-032 patvirtintas Studijų vidinės kokybės vadybos sistemos koncepcijos aprašas.

Dėstytojų parengtas ir katedros posėdyje apsvarstytas dalykų programas svarsto Filologijos dalykų atestacijos ir Humanitarinių mokslų dalykų atestacijos komisijos. Visų dalykų programos, jų atestavimo duomenys skelbiami universiteto internetinėje Akademinės informacijos sistemoje.

Savianalizės suvestinėje teigiama, kad studentai turi nemaža formalių ir neformalių galimybių dalyvauti valdant studijų procesą ir priimant sprendimus, tačiau kalbant su programos absolventais nepavyko išgirsti tokio teiginio patvirtinimo. Studentai su dėstytojais gali pasikalbėti apie dėstomą kursą, pasakyti savo nuomonę (dažniau apie tai, kad ko nors nespėja), semestro pabaigoje gauna ir anketų su klausimais apie dėstomus dalykus. Vis dėlto studentai nepakankamai įtraukiami į nuolatinį programų vertinimą.

Tai ypač svarbu diegiant ECTS kreditus: nuolat turėtų būti vykdomas numatyto studentų darbo krūvio stebėjimas, korekcijos daromos remiantis kelių (bent dviejų) semestrų duomenimis, kol numatytas ir faktinis studentų darbo krūvis sutaps. Nevykdant savarankiško darbo krūvio stebėsenos, studijų programos dalykų krūviai stipriai varijuoja, išbalansuodami studijų procesą ir sumažindami mokymosi efektyvumą. Pabrėžtina, kad šis procesas turi būti vykdomas holistiškai.

Gerinti studijų kokybę padeda sisteminga informacijos sklaida, viešumas. Informacija dėstytojams, studentams apie studijas, jas reglamentuojančius dokumentus, programų kokybės tobulinimą teikiama universiteto informaciniuose leidiniuose, interneto puslapyje, KU laikraštyje.

Pagal universiteto nuostatus kas treji metai atliekamas kompleksinis atskiros studijų programos kokybės įsivertinimas. Programos vertinimo rezultatus ją tobulinant galima vertinti kaip veiksmingus.

Nuo praėjusio išorinio vertinimo iš esmės patobulintas informacinių technologijų taikymas KU studijų procese – nuo 2012 m. pradėjo funkcionuoti Akademinės informacijos sistema. Fakultetas negaili tam pastangų (veikia ir nuolat atnaujinamas Humanitarinių mokslų fakulteto, ir šio fakulteto studentų atstovybės puslapiai *Facebook*, KU Humanitarinių mokslų fakulteto svetainė).

Studijų programų vykdytojų ryšiai su socialiniais partneriais – darbdaviais, praktikų vadovais, buvusiais absolventais palaikomi, tačiau turėtų būti stiprinami. Abiem pusėms naudingą bendravimą siekiama palaikyti sudarant bendradarbiavimo sutartis su regiono mokyklomis, kultūros centrais, bibliotekomis, teatrais ir kitomis organizacijomis. Tačiau būtina ieškoti įvairesnių, patrauklesnių programos viešinimo formų, vykdyti intensyvesnę šviečiamąją veiklą Vakarų Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose. Bendri renginiai su mokyklomis fakultete ir už jo ribų yra paveiki viešinimo kryptis, kurią vis labiau imamasi plėtoti.

Ryšiai su absolventais galėtų būti vystomi sistemingiau, įgauti labiau organizuotas formas: būtina organizuoti fakulteto alumnų veiklą. Absolventai galėtų daugiau prisidėti prie programų tobulinimo.

Pasigesta sistemingo ir nuolatinio informacijos apie programos absolventų karjerą rinkimo. Tokių duomenų analizė būtų naudinga vertinant programos reikalingumą, tiriant specialistų poreikį rinkoje ir planuojant studentų priėmimą.

Universitete matyti pastangos gerinti studijų programų vadybą. Įsteigtas Kokybės valdymo skyrius, Humanitarinių mokslų fakultete pradėta struktūrinė pertvarka, iki liepos 1 d. bus sujungtos Baltų kalbotyros ir etnologijos ir Lietuvių kalbos katedros. Numatyta sujungti

Humanitarinį ir Menų fakultetą. Galimas teigiamas tokios pertvarkos poveikis programų kokybei.

Programų kokybės valdymo procesams šiek tiek trūksta strateginio požiūrio ir sistemiškumo. Aukštojo mokslo kokybės vadyba – sudėtingas ir daug pastangų reikalaujantis darbas, todėl universiteto administracija turėtų programų komitetams sudaryti galimybes detaliau susipažinti su Bolonijos procesu, Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema (ECTS), Lietuvos universitetų gerąja praktika.

Atkreiptinas dėmesys, kad šios studijų programos savianalizės suvestinėje neapertos programos vadybos stiprybės ir silpnybės.

Stiprybės: baigiama sukurti veiksminga studijų programos įgyvendinimo ir priežiūros, nuolatinio tobulinimo sistema.

Silpnybės:

1) neveikia studentų savarankiško darbo krūvio stebėjimo sistema;
2) nepakankamai į programos vadybos procesą įtraukiami studentai, absolventai ir darbdaviai.

Rekomendacijos:

1) nustatyti, kad už programos įgyvendinimą, priežiūrą ir jos tobulinimą atsako studijų programos komitetas;
2) parengti studentų savarankiško darbo krūvio stebėjimo metodiką ir remiantis stebėsenos duomenimis koreguoti šio darbo krūvį;
3) į programos vadybos procesą įtraukti studentus, absolventus ir darbdavius: sistemškai vykdyti jų apklausas dėl programos kokybės.

III. REKOMENDACIJOS

1. Pertvarkyti programą ir patikslinti jos pavadinimą, kad jis geriau atspindėtų programos turinį ir numatomus studijų rezultatus.
2. Nustatyti, kad už programos įgyvendinimą, priežiūrą ir jos tobulinimą atsako studijų programos komitetas.
3. Rasti galimybių padidinti specializacijai skirtų kreditų skaičių.
4. Pagal mainų programas dažniau kviestis dėstytojų iš kitų universitetų ir patiems vykti skaityti kursų.
5. Didinti darbo vietų skaičių fakulteto skaitykloje.
6. Suderinti studentų auditorinio ir savarankiško darbo krūvius, parengti realaus savarankiško studentų darbo stebėsenos metodiką ir ją įgyvendinti.
7. Gerinti modernių technologijų panaudojimą studijų procese ir plačiau naudotis intraneto galimybėmis.
8. Gerinti programos vadybą ir stiprinti nuolatinį ryšius su absolventais, darbdaviais ir socialiniais partneriais.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Klaipėdos universiteto studijų programa *Lietuvių filologija ir režisūra* (valstybinis kodas – 612U10006) vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balais*
1.	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2.	Programos sandara	2
3.	Personalas	3
4.	Materialieji ištekliai	3
5.	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6.	Programos vadyba	2
	Iš viso:	15

* 1 - Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2 - Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3 - Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4 - Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas:

Team leader:

prof. dr. Danguolė Mikulėnienė

Grupės nariai:

Team members:

doc. dr. Dainius Vaitiekūnas

dr. Neringa Klišienė

dr. Donata Mitaitė

Jūratė Palionytė

Andrius Ledas